

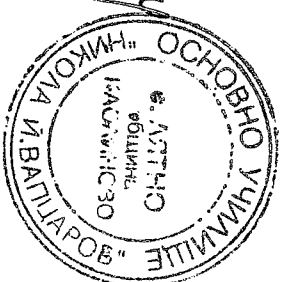
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ”
СЕЛО ЛЯТНО, ОБЩИНА КАОЛИНОВО

ул. „Г. Димитров” № 4, тел.0888746197; e-mail: @abv.bg, OU_Lytno

info-2700260@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ЕЛЕНА МАРИНОВА

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ И СЛУЖИТЕЛИТЕ В НЕГО

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАПЦАРОВ”, СЕЛО ЛЯТНО, ОБЩИНА КАОЛИНОВО

За учебната 2026-2027 година

Етичният кодекс е актуализиран със Заповед РД 06-386 от 04.09.2026 г., и Решение на Педагогически съвет с Протокол № 24/
09.09.2026 г

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ ВАЩАРОВ”

СЕЛО ЛЯТНО, ОБЩИНА КАОЛИНОВО

ул. „Г. Димитров” № 4, тел. 05365 – 5236; e-mail: OU_Lytno@abv.bg.

**ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ И НА РАБОТЕЩИТЕ В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ЙОНКОВ
ВАЩАРОВ”, СЕЛО ЛЯТНО, ОБЩИНА КАОЛИНОВО**

Кодексът е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет от Педагогическия съвет на проведено заседание заседание протокол № ...../..... Г., съгласно чл. 263, ал. 1, т. 14. ЗПУО.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ
2. НОРМАТИВНА ОСНОВА
3. Раздел I - ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ
4. Раздел II - ПРАВА И ОТВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
  - 4.1. Глава I - Педагогически специалисти и служители в училището.
  - 4.2. Глава II - Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
    - 4.3. Глава III - Педагогически съвет
    - 4.4. Глава IV - Обществен съвет
    - 4.5. Глава V - Родители
5. Раздел III МОРАЛНИ ОТВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО
6. Раздел IV ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ
7. Раздел V МОРАЛНИ ОТВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО
8. Раздел VI ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ
9. Раздел VII КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ
10. Раздел VIII КОМИСИЯ ПО ЕТИКА
11. Раздел IX ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ
12. Раздел XI ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност и работещите в ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, село Лятно, е разработен от директора на училището, комисия от педагогически специалисти и представители на обществения съвет към училището.

1. В съответствие с изискванията на чл. 269, ал. 1, т. 11 от ЗПУО
2. Етичният кодекс на училищната общност и работещите в ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, село Лятно, представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в образователно-възпитателния процес и има за цел:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.

2. Да укрепи авторитета на учителите и общественото доверие към училището, като институция.
3. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в образователно-възпитателния процес.
4. Да насочва поведението и поведението на работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
5. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

НОРМАТИВНА ОСНОВА :

- Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Европейската харта за правата на човека;
- Конституция на РБ;
- Закон за защита правата на детето;
- Закон за защита правата на човека;
- Закон за предучилищното и училищно образование;

Стандарт за приобщаващо образование.

1. След избиране на обществен съвет, Кодексът ще бъде съгласуван и при необходимост – актуализиран.
2. Закон за предучилищното и училищното образование

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1 (1) Етичният кодекс на училищната общност и работещите в ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, село Лятно е създаден на основание Чл. 175. (1) от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование:

1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;
2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
5. Хуманизъм и толерантност.

(2) Етичният кодекс на училищната общност и работещите в ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, село Лятно е приет от представители на педагогическия съвет, обществения съвет по ред, определен в правилника за дейността на училището.

(3) Етичният кодекс на училищната общност и работещите в ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, село Лятно е поставен на видно място в училищната сторада – на информационното табло пред учителската стая.

(4) Етичният кодекс на училищната общност и работещите в ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, село Лятно се публикува на интернет страницата на училището.

Чл.2. Този кодекс определя правилата за поведение на служителите в училището и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на учителската професия и образователната институция.

Чл.3. (1) Етичният кодекс на училищната общност и работещите в ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, село Лятно, има за цел:

1. Да повиши общественото доверие в морала и професионализма на работещите в училището и да издигне неговия престиж;
2. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в училищната среда сред цялата училищна общност;

3. Да развие:

3.1. Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;

3.2. Придобитите компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;

3.3. Ранно откриване на заложените и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;

3.4. Формирането на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;

3.5. Придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;

3.6. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;

3.7. Формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания;

Раздел II

ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Глава I Педагогически специалисти и служители в училището.

Чл.4. (1) Педагогическите специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основни ценности и принципи на ЗПУО, националните и европейски нормативни актове за защита правата на детето и защита правата на човека.

(2) При изпълнение на служебните си задължения се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като защитават правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл. 5. (1) Всички работници и служители в ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, село Лятно, са длъжни:

1. да спазват принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

2. спазват законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика, основаваща се на принципите на правовата държава.

3. осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в институцията.

4. извършват дейността си по компетентност, обективност и добросъвестност, и се стремят към непрекъснато подобряване на работата си в интерес на децата.

5. не накърняват престижа на училището, не само при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(2) Педагогическите специалисти са длъжни:

1. Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик.

2. Да разбират и уважават уникалността на всеки ученик.

3. Да се съобразяват със специфичната уязвимост на всеки ученик.

4. Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците.

5. Да подкрепят правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

6. Да работят в интерес на ученика.

7. Да осигуряват на учениците с увреждания равни възможности за достъп до образование и адекватни грижи в зависимост от потребностите на ученика.

8. Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

9. Да осъществяват действия/разделянето на ученици в паралелки или групи на етнически или религиозен признак/ и да не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

10. Да познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемарване.

11. Да познава нормативната основа – кодекси, конвенции, закони, правилиници, наредби, инструкции и др. и вътрешните нормативни актове на институцията, защитаващи детето от насилие и да ги спазват.

12. При съмнение за малтретиране над дете или ученик, да действат съобразно разписаните процедури във вътрешните нормативни актове;

12.1. Алгоритъм за прилагане на механизма за противодействие на тормоза;

12.2. Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците;

12.3. План за работа на училищния координационен съвет;

12.4. Правила и задължения на всички служители, свързани с превенция на агресията и насилието;

12.5. План противобществени прояви

13. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажат пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

14. Когато му станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученик, имат моралната и законна отговорност да информират органите по закрила на детето и ръководството на училището.

Чл.6. На всички ученици училището гарантира правото:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда; да бъдат осигурявани възможности за тяхното развитие и приобщаване към обществените традиции и ценности;

2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;

3. да избират профила и/или професията;

4. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;

5. да получават библиотечно-информационно обслужване;

6. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
7. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
8. да разчитат на равнопоставеност и взаимно зачитане на правата на всеки, независимо от раса, вяра, националност, убеждения, пол, социален статус;
9. на свобода на изразяване на мнение; свобода на мисълта, съвестта и религия;
10. формиране на собствени възгледи в право да ги изразяват свободно;
11. право на закрила срещу нарушаващите тяхното достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
12. право на закрила за нормалното им физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
13. попаднало в риск, имашо нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
14. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;
15. да участват в проектни дейности;
16. да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и за факултативните учебни часове;
17. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план;
18. да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мненията си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;
19. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.
20. Учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище, определени с правилника на училището по предложение на учениците като с това си участие съдействат за изграждане на позитивна дисциплина и добър организационен климат.
21. Депата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

(2) Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Глава II Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Чл. 7. ОУ „Н.Й.Вапцаров“ – с. Лятно, осигурява обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставящите на социални услуги, подчинена на разпоредбите на чл. 174 от ЗПУО и е част от политиката на училището, регламентирана в Правилника за дейността на училището.

Чл. 8 (1) Подкрепата за личностното развитие на учениците е обща и е уредена в ЗПУО, Стандарта за приобщаващо образование и Правилника за устройството и дейността на училището.

Чл. 9. (1) Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи.

Чл. 10 (1) Общата подкрепа се осигурява за всички ученици.

Чл. 11. Екипът за подкрепа за личностно развитие в училището:

1. идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

2. извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;

3. изготвя и реализира план за подкрепа;

4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;

5. изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 12 (1) ОУ „Н.Й.Вапцаров“, самостоятелно разработва и прилага цялостни политики за:

1. развитие на училищната общност;
2. изграждане на позитивен организационен климат;

3. утвърждаване на позитивна дисциплина;

- (2) Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.
- (3) При работата с учениците в училище и педагогическите специалисти основават дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
- (4) При работата с учениците педагогическите специалисти основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
- (5) Тези мерки се прилагат към всички ученици в обща класна стая по ред определен в държавния образователен стандарт за общообразователното образование.

Глава III

Педагогически съвет

Чл.13. (1) Функции и ролата на педагогическия съвет при приемането на вътрешни нормативни актове, свързани с дейности за осигуряване на позитивен организационен климат и подкрепа на училищната общност са разписани в чл. 263 от ЗПУО и е необходимо да бъдат операционализирани чрез:

1. Предприемане на мерките за превенция при възникването на конфликти и превантивни дейности за осигуряване на позитивен организационен климат и подкрепа на училищната общност от страна на Педагогическият съвет в училището.
2. Изграждане на вътрешни нормативни актове, съгласно действащата нормативна уредба:
  1. Стратегия за развитие на училището за следващите 5 години с приложени към нея план за действие и финансиране;
  2. Правилник за дейността на училището чрез изграждане на постоянно действащи Екипи;
  - 2.1. Екип по етични проблеми – работи със следните стандарти: - за управелни на качеството в институциите;

- за приобщаващото образование;
  - за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
  - за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
  - организацията на дейностите в училищното образование.
- 2.2. Екип по противодействие на училищния тормоз и превенция на агресията и насилието. Работи със следните стандарти:
- за приобщаващото образование;
  - за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
  - организацията на дейностите в училищното образование.
- 2.3. Екип по качество. Работи с всички стандарти по чл. 22 от ЗНУО.
3. Годишния план за дейността на училището. Предприемат се конкретните дейности в оперативен план за постигане на стратегическите цели на училището, свързани с възпитанието на учениците.
4. Учебни планове в зависимост от индивидуалните потребности на всеки ученик и нуждите му от подкрепа.
  5. Мерки за повишаване качеството на образованието, произтичащи от оперативните цели на Стратегията.
  6. Програма за превенция на ранното напускане на училище;
  7. Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;

(2) Педагогическият съвет:

1. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
2. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в този закон случаи;
3. участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
4. периодически, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;

5. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.

Глава IV

Обществен съвет

Чл. 14. На основание чл. 265 от ЗПУО с цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към всяко училище се създава обществен съвет.

(1) Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението им.

(2) Общественият съвет в училището:

1. одобрява Стратегията за развитие на детската градина или училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;

2. участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. 1, т. 8 и 9 от ЗПУО;

3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване - за училищата, и инспектирането на училището;

4. участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ.

(3) При неодобрение от обществения съвет на актовете, те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет.

(4) При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

Глава V Родители

Чл. 15 (1) Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с работещите в училище:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;
2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;
4. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;

5. да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището;

6. да изразяват мнение и да правят предложения за развити на училището и центъра за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 16. (1) Родителите имат следните задължения, свързани с етичните правила в училището: След избиране на обществен съвет на училището до края на текущата година настоящият етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ подлежи на съгласуване.

1. да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика;
2. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
3. да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика;

4. да участват в процеса на израждане на навици за самоподготовка като част от израждането на умения за учене през целия живот;

5. да участват в родителските срещи;

6. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 17. Първостепенна отговорност на родителите в училище е да подпомагат семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 18. Да зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 19. Да уважава ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 20. Да информират семейството за всички решения, отнасящи се до детето и когато е подходящо, да го включва във вземането на такива решения.

Чл. 21. Да зачитат правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето, за оказаната му обща подкрепа.

Чл. 22. Да информират родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им дава възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволява и да не участва в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 23. Да не използват отношенията със семейството за лично благоуделстване. Да не влизат в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл. 24. Да осигуряват конфиденциалност на информация и да зачитат правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 25. Да се ангажират с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал на семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 26. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, да работи открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогне всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане страна в конфликта.

Раздел IV ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 27(1) В отношенията с колегите си служителът проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

(2) Служителят уважава мнението на колегите си и се съобразява с правото им на личен живот.

Чл. 28. Когато противоречието между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения ръководител.

Чл. 29. Със своето лично поведение и чувство за отговорност, служителът трябва да дава пример на другите служители, а служителите на ръководни длъжности - и по отношение на подчинените си.

Чл. 30. Да изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 31. Да обменя информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на дете. Лица, които има същата или сходна професия и/или длъжност и работят в училището. Имат общи или приблизително общи цели и задачи.

Чл. 32. Да работи за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявява нетърпимост към подобни действия.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

СЛУЖИТЕЛЯТ:

Чл. 33. Предоставя висококачествени програми и услуги. Не предлага услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 34. Работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 35. Работи за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 36. Съдейства за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 37. Работи за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 38 (1) Работи за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставя на тези, които го нарушават.

(2) Служителят се задължава:

1. Да уважава уникалността и потенциала на всяко дете.
2. Да работи в най-добрия интерес на детето.
3. В работата си в никакън случай да не използва физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.
4. Да уважава и подкрепя семействата при отглеждане и възпитание на децата.

5. Да уважава колегите и да ги подкрепи и насърчава в изпълнение на етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ.

6. Да служи като застъпник на детето и семейството в общността и обществото. Под служител се приема всички работещи по трудови, граждански или служебни правоотношения с деца и ученици.

7. Да спазва етичните правила, заложиени в етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ.

8. Служителят изпълнява задълженията си безпристрастно и непредубедено, като създава условия за равнопоставеност на разглежданите случаи и лица и прави всичко възможно, за да бъде обслужването достъпно за всеки.

9. Служителят е длъжен да опазва данните и личната информация на гражданите, станали му известни при или по повод на изпълнението на служебните му задължения.

10. Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно. Той е длъжен да се произнася по исканията на гражданите и да им предоставя цялата необходима информация с оглед защитата на техните права и интереси при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и Закона за защита на личните данни.

11. Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва гражданите към друг служител, притежаващ съответната компетентност.

Раздел VI

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.39. (1) Професионализъмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно:

1. Служителят подпомага органа на държавна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.

2. При изпълнение на служебните си задължения служителът следва поведение, което създава увереност у органите, чиято дейност подпомага, че могат да му се доверяват и да разчитат на него.

3. Служителят изпълнява задълженията си честно и безпристрастно, като не допуска личните политически пристрастия да му влияят.

4. Когато прави предложения пред ръководството на училището служителът предоставя цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

Чл.40. (1) Задължения на служителите

1. Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи и служители от администрацията.
2. Служителят не е длъжен да изпълни неправомерна заповед, издадена по установения ред, когато тя съдържа очевидно за него правонарушение.
3. Служителят може да поиска писмено потвърждаване на служебния акт, когато в отправената до него устна заповед се съдържа очевидно за него правонарушение.

4. Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл. 41. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл. 42. (1) Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в държавната администрация.

(2) Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

(3) Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, които влиза в служебните му задължения.

Чл. 43. Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на училището, в което работи.

Чл. 44. (1) При изпълнение на служебните си задължения служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Служителят е длъжен своевременно да информира непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

(2) Документите и данните в училището могат да се използват от служители само за изпълнение на служебните му задължения при спазване на правилата за защита на информацията.

Чл. 45. Служителят е длъжен да спазва установеното работно време за изпълнение на възложените му задължения.

Чл. 46. При изпълнение на служебните си задължения и в обществен си живот служителят следва поведение, което не уронва престижа на училището:

1. Служителят не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

2. Служителят се стреми да не предизвиква с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им – полага усилия да ги преустанови, като запазва спокойствие и контролира поведението си.

3. Служителят спазва благоприличие и делови вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представлява.

Чл. 47. Служителят не участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл. 48. Служителят противодейства на корупционни прояви в училището, като не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

Чл. 49. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Раздел VII

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 50. (1) При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, служителят следва своевременно да уведоми своя ръководител.

(2) Служител, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в училището, в което е назначен, предприема необходимите мерки за изясняване на въпроса.

(3) Когато служителят се съмнява дали дадена дейност е съвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това със своя ръководител.

Чл. 51 (1) Служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

(2) Служителят не участва в каквито и да са сделки, които са несъвместими с неговата длъжност, функции и задължения.

(3) Служителите, напуснали училището не трябва да злоупотребяват с информацията, която им е станала известна във връзка с длъжността, която са заемали, или с функциите, които са изпълнявали.

Чл. 52. Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.

Чл. 53. Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

Чл. 54. В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от конкретното служебно задължение, което е причина за възникването на конфликта.

Чл. 55. Когато служителят смята, че дадена дейност е несъвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това с директора.

Раздел VIII

ЕКИП ПО РАЗРЕШАВАНЕ НА ЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Чл. 56. За спазването на етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ и разрешаване на възникнали с приложението му казуси в училището се създава Екип.

1. Екипът се избира в едноседмичен срок от утвърждаването на етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ.

2. Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от една година.

3. Екипът по разрешаванш на проблеми свързани с етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ приема Правила за дейността си, с които се запознава Педагогическият съвет и които се утвърждават от Директора.

4. Екипът по етика отчита дейността си на годишния Педагогически съвет.

Чл. 57. Екипът по етика разглежда подадените жалби, свързани със спазването на този кодекс, а при необходимост се самосезира.

Чл. 58. Всеки заинтересован член може да внесе жалба до Екипа по етика, която се завежда във входящ дневник.

Чл. 59. Екипът по етика **разглежда постъпните жалби най-късно в едноседмичен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище**, въз основа на което Директорът взема решение. Непроизнасянето в срок се счита за мълчалив отказ за налагане на санкции.

Раздел IX

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 60 (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителът следва поведение, което не уронва престижа на ОУ „Никола Йонков Вапцаров“, с. Лятно.

(2) Служителът не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

(3) Служителът се стреми да избягва в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им цели да ги преустанови, като запази спокойствие и контролира поведението си.

(4) Служителът спазва благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното му положение и на институцията, която представлява.

Чл. 61. Служителът не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл. 62. Служителът не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

л. 63. Служителът придобива и управлява имуществото си по начин, който да не създава съмнение за злоупотреба със служебното му положение.

Чл. 64. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителът следва да се оттегли от служба.

Раздел XI

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.65. При неспазване нормите на поведение в този етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ носят дисциплинарна отговорност съгласно ЗПУО и Кодекса на труда.

Чл.66. При първоначално въстъпване в длъжност директорът е длъжен да запознае служителите с разпоредбите на този кодекс.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§. 1. Контролът за спазване на нормите на настоящия етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ, се осъществява от Екипа по етика.

§. 2. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за устройството и дейността на училището.

§. 3. При първоначално въстъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

§. 4. Настоящият етичен кодекс на училищната общност и работещите служители в ОУ е приет от Педагогическия съвет протокол № ..... Измененията се правят по реда на приемането му.

Позовавайки се на Конституцията на РБ, Конвенцията на ООН за правата на детето, Европейската харта за правата на човека и Закона за защита правата на детето, целите на Закона за предучилищно и училищно образование, ръководени от принципа, че грижата за живота и здравето на детето е на първо място и всяко дете трябва да бъде подготвено да води живот на самостоятелна личност в обществото и да бъде възпитано в духа на ценностите на Република България и Европейския съюз, ние учителите и служителите от ОУ „Н.Й.Вапцаров“ – с. Лятно, приемаме моралния ангажимент в своята ежедневна и професионална дейност да се ръководим от принципите и правилата на настоящия Етичен кодекс както и следните:

СТАНДАРТИ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ И РАБОТА

- I. Отнасяйте се към всички граждани с уважение! Отнасяйте се с другите така, както Вие искате да се отнасят с Вас.
- II. Поддържайте неутрална и честна позиция спрямо всички хора!
- III. Реализирайте поведение, лишено от пристрастия, честно и равнопоставено отношение към всички граждани.
- IV. Демонстрирайте външен вид и поведение, които да се отразят положително върху имиджа на организацията в която работите!
- V. Начинът на обличане говори за нашето отношение. Носете облекло, подходящо на заеманата длъжност. Помнете, че това, което носите, се отразява на Вашето настроение, на грижите, които полагате в работата си, и на реакцията на околните.
- VI. Отговаряйте осведомено и предоставяйте актуална и точна информация!
- VII. Поддържайте професионално отношение! Професионализъмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно.
- VIII. Насърчавайте работа в екип! Работата в екип е способността за съвместно постигане на обща цел.
- IX. Спазвайте ангажиментите си!
- X. Отговаряйте своевременно! Старайте се всеки ден да установявате отлична работна етика и да намирате начини да участвате активно в работата на организацията.
- XI. Духът на служителите е важен и зависи от максималните усилия на всички.
- XII. Създайте ваш собствен стил на работа! Бъдете искрени и последователни.
- XIII. Помнете, че личните Ви качества се отразяват на стандартите, които Вие създавате за самите себе си.
- XIV. Разликата между ефективна и неэффективна работа е въпрос на:
  - компетентност;
  - умения за общуване;
  - съпричастност.